

LATINAMERIKA OCH KARIBIEN

Europeiska unionens förbindelser med Latinamerika och Karibien är mångfacetterade och arbetet bedrivs på olika nivåer. Med utgångspunkt i den nya dagordningen för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien strävar EU efter att stärka och modernisera det biregionala strategiska partnerskapet. EU samverkar med hela regionen genom toppmöten för stats- och regeringschefer och genom parlamentarisk diplomati, samtidigt som överenskommelser och politisk dialog förenar EU med Karibien, Centralamerika, Andinska gemenskapen, Mercosur och enskilda länder.

RÄTTSLIG GRUND

- Avdelning V (unionens yttre åtgärder) i fördraget om Europeiska unionen.
- Avdelningarna I–III och V (gemensam handelspolitik, utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd samt internationella avtal) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

FÖRBINDELSER PÅ REGIONNIVÅ

EU, Latinamerika och Karibien är naturliga partner som är förbundna genom starka politiska, ekonomiska och kulturella band. EU har ett omfattande nätverk av överenskommelser med 27 av de 33 länderna i regionen. Även de ekonomiska banden är starka. EU är den största investeraren i regionen och är regionens tredje största handelspartner och den ledande bidragsgivaren vad gäller utvecklingssamarbete. Länderna i EU, Latinamerika och Karibien utgör tillsammans mer än en tredjedel av FN:s medlemsländer och är en kraft att räkna med för en stark regelbaserad multilateralism.

Den 7 juni 2023 antog unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och kommissionen ett [gemensamt meddelande om en ny dagordning för förbindelserna mellan EU och Latinamerika och Karibien](#) med målet att stärka förbindelserna och förnya partnerskapet mellan EU och Latinamerika och Karibien. Dagordningen är inriktad på sex centrala områden:

- ett förnyat politiskt partnerskap,
- stärka en gemensam handelsagenda,
- investeringsstrategin Global Gateway för att påskynda en rättvis grön och digital omställning och motverka ojämlikheter,
- tillsammans verka för rättvisa och allmän säkerhet och bekämpa internationell organiserad brottslighet,
- arbeta tillsammans för att främja fred och säkerhet, demokrati, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och humanitärt bistånd, och
- bygga ett vitalt partnerskap mellan människor i EU och Latinamerika/Karibien.

I meddelandet erkänns parlamentarisk diplomati som en viktig komponent i den biregionala förbindelsen, och där nämns i synnerhet den roll som spelas av den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika (Euro-Lat).

A. Toppmöten

Vid det första toppmötet mellan EU, Latinamerika och Karibien, som hölls i Rio de Janeiro i juni 1999, inrättades ett biregionalt strategiskt partnerskap. Det sjätte och sista toppmötet mellan EU och Latinamerika och Karibien ägde rum i Madrid 2010. Då inrättades stiftelsen EU–LAC, vars uppgift är att stärka och främja det biregionala strategiska partnerskapet.

Gemenskapen för Latinamerikas och Karibiens stater (Celac), som grundades 2010, är en regional allians bestående av 33 länder i Latinamerika och Karibien. Regionala toppmöten mellan EU och Celac utgör nu det främsta forumet för dialog och samarbete för att gemensamt hantera globala utmaningar. Det tredje toppmötet mellan statschefer från EU och Celac ägde rum i Bryssel den 17 och 18 juli 2023, åtta år efter det föregående toppmötet. EU:s och Celacs ledare åtog sig att förnya och institutionalisera sitt långvariga partnerskap. Temat för toppmötet var att förnya det biregionala partnerskapet för att stärka fred och hållbar utveckling. En rad frågor diskuterades, bl.a. stärkt samarbete i multilaterala forum, världsfred och säkerhet, handel och investeringar, bekämpning av klimatförändringar, rättvisa och säkerhet. Europaparlamentets talman Roberta Metsola deltog i toppmötet. Hennes anförande fokuserade på betydelsen av att göra framsteg i förhandlingarna om handels- och associeringsavtal. I slutet av toppmötet antogs [förklaringen från 2023 års toppmöte mellan EU och Celac](#) som godkändes av alla EU–Celac-länder utom ett. Under toppmötet offentliggjordes även [EU:s och Celacs färdplan för 2023–2025](#), och ledarna kom överens om att i framtiden anordna möten vartannat år. Nästa möte förväntas äga rum i Colombia 2025.

B. Den parlamentariska dimensionen

För EU och länderna i Latinamerika och Karibien är parlamentarisk diplomati en central kanal för dialog, meningsutbyten och utbyte av bästa praxis. Den interparlamentariska konferens som ägde rum 1974 var inledningen på de regelbundna kontakterna mellan Europaparlamentet och de latinamerikanska parlamenten. Sammanlagt anordnades det sjuutton interparlamentariska konferenser, som ägde rum vartannat år.

2006 inrättades den parlamentariska församlingen EU–Latinamerika ([EuroLat](#)), som är det biregionala strategiska partnerskapets parlamentariska institution. EuroLat fungerar som ett forum för att diskutera, övervaka och se över alla frågor som rör partnerskapet.

EuroLat har 150 ledamöter: 75 från Europaparlamentet och 75 från olika subregionala parlament i Latinamerika, inklusive det latinamerikanska parlamentet, det andinska parlamentet, det centralamerikanska parlamentet, Mercosurs parlament samt Chiles och Mexikos lagstiftande församlingar.

EuroLat har diskuterat sådana frågor som digitalisering och den digitala ekonomin, cybersäkerhet och AI, bekämpning av organiserad brottslighet, livsmedelstrygghet och klimatförändringar. Sedan 2006 har församlingen hållit femton

plenarsammanträden. [EuroLats senaste plenarsammanträde](#) ägde rum i juli 2023 i Madrid, Spanien.

Den gemensamma förklaringen från det tredje toppmötet mellan EU och Celac erkände den parlamentariska demokratin som en viktig del av den biregionala förbindelsen och lovordade den konstruktiva roll som EuroLat har spelat i detta avseende. Dessutom vände sig EuroLats medordförande till toppmötet med ett uttalande som fokuserade på betydelsen av att avsluta pågående förhandlingar om handels- och associeringsavtal, på klimatförändringar och på att gjuta nytt liv i multilateralismen.

Den gemensamma parlamentariska församlingen Osaks^[1]-EU ansvarar för EU:s parlamentariska förbindelser med de karibiska länderna. Samoaavtalet har varit i kraft sedan 2024 och har satt fokus på regionens specifika behov. Detta har lett till att en parlamentarisk församling EU–Karibien har inrättats. Detta nya organ höll sitt [konstituerande möte](#) i februari 2024 i Angola. Det består av 15 ledamöter av Europaparlamentet och en parlamentsledamot från vart och ett av de karibiska länderna. Vid sitt första möte antog församlingen sin [arbetsordning](#), enligt vilken det varje år ska hållas ett möte som ska äga rum växelvis i Karibien och i Europeiska unionen. Nästa möte kommer att hållas i Karibien 2025.

FÖRBINDELSER MED DELREGIONERNA

A. Andinska gemenskapen (Bolivia, Colombia, Ecuador och Peru)

I december 2003 ingick EU och den andinska regionen ett avtal om politisk dialog och samarbete. Detta avtal breddade ytterligare samarbetets omfattning, men det har ännu inte trätt i kraft. I juni 2007 inleddes förhandlingar om ett associeringsavtal som slutligen ledde till ett [handelsavtal med Peru och Colombia](#) i mars 2010. Avtalet, som undertecknades i juni 2012 och ratificerades av Europaparlamentet i december 2012, trädde i kraft med Peru den 1 mars 2013 och med Colombia den 1 augusti 2013. I avtalet fastställs det att handeln med industri- och fiskeriprodukter helt ska liberaliseras under en tioårsperiod (de flesta tullar avskaffades i samband med att avtalet trädde ikraft) och att marknadstillträdet för jordbruksprodukter ska öka. Avtalet omfattar offentlig upphandling, investeringar, mänskliga rättigheter samt arbets- och miljönormer. Ecuador anslöt sig till handelsavtalet den 1 januari 2017. Bolivia har också möjlighet att ansluta sig till avtalet, men har ännu inte gjort det. En sista medlemsstat, Belgien, måste ratificera avtalet innan det kan tillämpas fullt ut. Belgien.

B. Karibien

Förbindelserna mellan EU och Karibien grundar sig på flera olika överlappande institutionella ramar, inbegripet Samoaavtalet med sitt karibiska protokoll, som omfattar 15 karibiska stater^[2].

Den [gemensamma partnerskapsstrategin EU–Karibien](#) tillhandahåller en strukturerad ram för bredare och djupare dialog och samarbete. EU är Karibiens största

[1]Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet.

[2]Antigua och Barbuda, Bahamas, Barbados, Belize, Dominica, Dominikanska republiken, Grenada, Guyana, Haiti, Jamaica, Saint Kitts och Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent och Grenadinerna, Surinam, Trinidad och Tobago.

handelspartner. Cariforum är den viktigaste regionala partnern för ekonomisk dialog med EU. Det omfattar medlemmar från Karibiska gemenskapen plus Dominikanska republiken. 2008 undertecknade de det [ekonomiska partnerskapsavtalet mellan EU och Cariforum](#), ett omfattande frihandelsavtal och ekonomiskt avtal.

Förhandlingar om ingående av ett avtal om politisk dialog och samarbete med Kuba inleddes i april 2014 och slutfördes framgångsrikt i mars 2016. Avtalet har tillämpats provisoriskt sedan den 1 november 2017. Det kan träda i kraft i alla sina delar så snart det har ratificerats av alla EU:s medlemsstater. Avtalet innehåller tre huvudkapitel om politisk dialog, samarbete och sektorspolitisk dialog samt handel.

C. Centralamerika (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua och Panama)

Ett associeringsavtal med Centralamerika – det första associeringsavtal som EU ingått med en annan region – undertecknades i juni 2012 och ratificerades av Europaparlamentet i december 2012. Det består av tre pelare – politisk dialog, samarbete och handel – och fastställer målet att utveckla ett privilegierat politiskt partnerskap som bygger på värden, principer och gemensamma mål. Det syftar även till att stärka mänskliga rättigheter, minska fattigdomen, bekämpa ojämlikheter, förebygga konflikter och främja goda styrelseformer, säkerhet, regional integration och hållbar utveckling. Genom associeringsavtalet liberaliseras även handeln med industri- och fiskeriprodukter, och de flesta tullar på jordbruksprodukter avskaffas. Sedan 2013 har enbart avtalets handelskapitel tillämpats provisoriskt. Alla EU-medlemsstater har nu ratificerat avtalet, som förväntas träda i kraft 2024. En parlamentarisk associeringskommitté kommer att övervaka genomförandet av avtalet och vidga möjligheterna till insatser på parlamentarisk nivå.

D. Mercosur (Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay)

Förhandlingar om ett associeringsavtal med Mercosur, som omfattar politisk dialog, samarbete och frihandel, inleddes 1999. En politisk överenskommelse nåddes 2019. Ratificeringen av associeringsavtalet lades dock på is på grund av oro över miljö- och människorättsstandarder i Brasilien under president Bolsonaros styre. Förhandlingarna återupptogs i och med att Lula da Silva valdes till president 2022, men antagningsprocessen befinner sig för närvarande i ett dödläge. Om avtalet träder i kraft kommer EU:s export till Mercosur att gynnas av borttagna tullar på 91 procent av produkterna och lägre tullar på ett flertal produkter. EU skulle i sin tur ta bort tullarna på 92 procent av de produkter som importeras från Mercosur, men skulle behålla tullkvoterna för känsliga jordbruksprodukter.

FÖRBINDELSER MED ENSKILDA LÄNDER

A. Brasilien

2007 inrättade EU och Brasilien ett strategiskt partnerskap. Inom ramen för detta partnerskap samarbetar EU och Brasilien och för en politisk dialog inom fler än 30 områden av ömsesidigt intresse, bl.a. internationell fred och säkerhet, mänskliga rättigheter, offentlig förvaltning, ekonomiska och finansiella frågor, innovation, socialpolitik, utbildning, miljö och regional integration. Det strategiska partnerskapet mellan EU och Brasilien omfattar även en [regelbunden dialog mellan Brasiliens](#)

[kongress \(Congresso Nacional\) och Europaparlamentet](#). Efter att Lula da Silva valts till president i Brasilien 2022, och tillträtt sitt ämbete i januari 2023, tog förbindelserna mellan EU och Brasilien ny fart, vilket bl.a. har omfattat en rad besök på hög nivå från båda sidor. Under 2023 besökte så många som fyra delegationer från Europaparlamentet^[3] Brasilien. Ett toppmöte mellan EU och Brasilien är planerat att äga rum 2024.

B. Chile

EU ingick ett associeringsavtal med Chile 2002. Förhandlingar om att modernisera associeringsavtalet och ersätta det med ett avancerat ramavtal inleddes i november 2017 och avslutades i december 2022. Det antogs av Europaparlamentet i februari 2024. Parlamentet och rådet har godkänt interimsavtalet om handel som bara innehåller de delar i det avancerade ramavtalet som avser handel och investeringar och bara behöver ratificeras på EU-nivå. Så snart Chile har slutfört sin interna ratificeringsprocess kommer interimsavtalet om handel att träda i kraft. Interimsavtalet kommer att upphöra att gälla när det avancerade ramavtalet träder i kraft, vilket sker när alla medlemsstater har ratificerat det.

Det moderniserade avtalet består av en del som rör politisk dialog och samarbete, och en del som rör handel och investeringar. Det stärker handels- och investeringsförbindelserna mellan EU och Chile, innehåller bindande miljö- och arbetsrättsåtaganden och förenklar tillgången till kritiska råvaror. Dessutom innehåller det ett särskilt handels- och jämställdhetskapitel, vilket är första gången i ett EU-avtal. Den [gemensamma parlamentarikerkommittén EU–Chile](#) har övervakat genomförandet av associeringsavtalet sedan 2003 och kommer att fortsätta att övervaka det avancerade ramavtalet genom två möten per år.

C. Mexiko

Mexiko är det enda land med vilket EU har både ett associeringsavtal och ett strategiskt partnerskap. [Avtalet om ekonomiskt partnerskap, politisk samordning och samarbete](#) mellan EU och Mexiko trädde i kraft 2000. Det institutionaliserade den politiska dialogen, breddade samarbetsområdena, inbegripet demokrati och mänskliga rättigheter, och skapade ett frihandelsområde mellan EU och Mexiko. Förhandlingar med Mexiko om att modernisera avtalet inleddes i maj 2016. I april 2018 nåddes en principöverenskommelse om handelskapiteln och i april 2020 enades man om de sista återstående delarna. Avtalet håller för närvarande på att ratificeras.

Det strategiska partnerskapet inrättades 2009 och hade två mål: dels att förbättra samarbetet och samordningen i fråga om globala frågor mellan EU och Mexiko på multilateral nivå, dels att ge politisk kraft åt bilaterala förbindelser och initiativ. Tre toppmöten mellan EU och Mexiko har hållits inom ramen för det strategiska partnerskapet, det senaste i juni 2015. Det förs en regelbunden dialog på hög nivå mellan EU och Mexiko om många frågor, bl.a. mänskliga rättigheter, säkerhet och brottsbekämpning, ekonomiska ärenden samt miljö och klimatförändringar. Den [gemensamma parlamentarikerkommittén EU–Mexiko](#) har övervakat genomförandet av avtalet mellan EU och Mexiko sedan 2005. Den

[3]Delegationen för förbindelserna med Förbundsrepubliken Brasilien, utskottet för utrikesfrågor, utskottet för internationell handel samt utskottet för miljö, folkhälsa och livsmedelssäkerhet.

gemensamma parlamentarikerkommittén sammanträder vanligtvis två gånger om året och är ett viktigt diskussionsforum.

Jonas Kraft / Clotilde Chantal Claudie Sebag
04/2024